

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št 39

V Gorici, v sredo 16. maja 1928

Lito XI.

Nefrankirana pisma so
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaje
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliška
tiskarna v Gorici, Ri-
va Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Naša moč.

Današnji dnevi, ko legajo v grob možje, hrastje z naših gor, rabijo mož! Mož, ki bodo čuvali sveta sporočila naše preteklosti. Mož, katerih zvestoba bo segla do groba. Toda ne iščeš li zaman širom domačije, ne butaš li v brezupu ob tla, da bi priklinal iz naše grude ljudi, kot so rimski vojskovodje iz tal izteptali mogočne kohorte, s katerimi so nesli svoje orle na rob tedanjega sveta? Žalostno odjekne: ni več pravih mož!

Toda ne! Ni res! Še so; ni še izumrl rod zvestih in pravičnih mož. V njegovih lastnih žilah se pretaka krepilna moč. Ko prihajajo nad nas zle slutnje je treba prislusniti le bitju lastnega srca, ki bije že stoletja tako kot odgovarja naši posebni, samobitni naravi.

In naši naravi svojska je: globoka vernost in iskrena ljubezen do materinega jezika. V tem dvojem je naša moč. Dana nam je in zapečatenjena od postave božje. Saj ste brali v zadnji »Straži« zlate besede našega svetca, našega Slomška. Kot on, tako moramo tudi mi z vsem ognjem svojega srca slediti postavi Stvarnikovi in moramo ljubiti svoj materni jezik, katerega nam je podaril Vsemogočni in ga postavil kot enakovrednega med druge jezike. Zato pa »Straža« vsem našim ljudem, vsem bratom od Kanalske doline do okamenele Istre vsevdilj naročuje in pridiga ljubezen do teh dveh naših svefinj. Zato pa moramo odstraniti tudi vse, kar je v nasprotju z obema našima vodilnima načeloma. Skrbeti moramo, da ostane prapor, na katerega so že naši dedje zapisali geslo našega žitja in bilja, čist in neomadeževan. Le tako ohranimo svojo moč, le tako ostane vrelc naše življenske sile zdrav in životvoren!

Kaj pa kvari našo moč, kaj zastruplja naše življenske sokove? Naj govorimo: omejimo izseljevanje, beg z rodne grude! Vsak, ki lahko miselno obrne hrbet svojemu domu, gre med kopače našega groba. Naj opomnimo: v naše družine krščanski duh, da bo številna družina rasla v strahu božjem! Vsaka skvarjena družina je gnezdišče najbolj strupenih kali, ki morajo dosledno zatreti našo rast in uničiti naš obstoj. Naj posvarimo: ljudje božji, ne poganjajte iz hiše brez potrebe zadnje lire! Neumna potratnost mora zadati smrtni sunek našemu trpečemu gospodarstvu. Na ruševinah živeti pa ni mogoče. In še in še bi lahko rekli marsikatero svarilno besedo, ker je še mnogo pogubnega in razjedujočega, kar uničuje našo moč. Pa ne bomo ponavljali.

Nad grobom naših močnih mož si zaobljubimo zvestobo Vipavci in Brici, Gorjani in Kraševci in zaprosimo: Klij moč primorskega ljudstva iz nauka naših očetov: »Ljubezen do vere svete in jezika materinskega!«

Kaj se godi po svetu?

V četrtek 10. maja je jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković odgovoril na interpelacije o nemških Italije na Balkanu. Interpelacije so stavili voditelji opozicije Jovanović, Pribičević in Radić (gl. št. 36. »Goriška Straža«). Marinković je izvajal sledeče:

»Nobenih znakov ni, ki bi potrjevali vesti, objavljene v časopisju, da namerava italijanska vlada proglašiti carinsko zvezo z Albanijo in s tem seveda tudi končnoveljavno pokroviteljstvo nad to državo.

Uradno nimam o tem sploh nikakih obvestil. Ta korak bi bil tudi v nasprotju z načelom odprtih vrat in s pozitivnim pravom, ki izvira iz pogodbe. Jasno je, da ne morem niti v najbolj prijateljski obliki vprašati kake tuje vlade, ali namerava prelomiti splošno priznana načela. So vprašanja, ki se ne stavljajo ne v javnem, ne v zasebnem življenju. Iz istih razlogov nisem pri velesilah nič pozvedoval in tudi ne mislim pozvedovati, ali bi iste pritrdile taki politiki, če bi obstajala.

Smatram, da sem s temi izjavami kolikor je bilo mogoče izčrpno odgovoril na prvi dve vprašanji interpelacije. Smatram za svojo dolžnost omeniti, da je v parlamentarnem življenju novost, vpraševati zunanjega ministra o namerah kake tuje vlade. Vendar sem se iz uljudnosti do gospodov interpelantov potrudil odgovoriti v mejah možnosti. Izjaviti pa moram, da v ponovnem sluščaju ne morem prevzeti odgovornosti za uvedbo take prakse v narodno skupščino.

Na tretje vprašanje, ki so mi ga stavili gospodje interpelanti, moram odgovoriti, da ni nobenega novega dogodka, ki bi opravičeval kakšen korak. Mi ne moremo zabraniti, da imajo posamezne velesile in tudi Italija nek vpliv na Balkanu. Vse kar lahko storimo je, da stremimo za tem, da ta vpliv ne moti zakonitega mednarodnega reda, da se marveč sklada z načelom balkanske neodvisnosti in z našimi pravičnimi koristmi. V tej smeri se razvija naše diplomatsko delovanje. Vsi napor, ki smo jih imeli in jih še bomo, da se med nami in kraljevino Italijo ustvari prijateljski sporazum v vseh vprašanjih, ki zadevajo obe državi imajo ta cilj. Zadeva nikakor ni lahka. Upam, da bodo gospodje interpelanti pritrdili, da je za zadovoljno in pravično rešitev tega vprašanja treba mnogo hladnokrvnosti, dobre volje, potrpežljivosti in molčečnosti. To zadevo moramo obravnavati z zaupanjem v pravičnost naše stvari in v pravilnost glavnih smernic naše zunanje politike.

Govori Pribičević.

Takoj, ko je Marinković končal, je dobil besedo Pribičević, ki je najprej govoril nasplošno o zunanji politiki. Nato se je lotil razmerja z Italijo. Dejal je, da stremi italijanska politika za tem, da osami Jugoslavijo. Podlaga italijanske politike da je zveza z Ogrsko. Mussoliniju da ni nič, ako se skali prijateljstvo z Romunijo. Albanija da je italijanska kolonija. Jugoslovansko italijanski prijateljski odnosi da bodo prijateljski, ko se bo Italija umaknila z Balkana. Nato je Pribi-

čević nadaljeval: »Mi nimamo nikakih zahtev glede Albanije. Mi slimo, da tolmačim mnenje cele skupščine, ako trdim, da ne bomo za albansko vprašanje žrtvovali kosti niti enega samega vojaka. Rimska pogodba je bila usodna napaka, ker znači velik poraz Jugoslavije. Bilo je napačno poslati v Rim starega državnika (Pašića, ur.), da počasti Mussolinija. Mussolini računa z Bolgarijo. Ker ni nasprotij v zunanji politiki, zato mora naša politika stremeti za tem, da se v bližnji bodočnosti ustvari velik rod. Velika država od Jadranskega do Črnega morja z 20 milijoni prebivalcev je edina zdrava rešitev jugoslovanskega in balkanskega vprašanja.«

Drugi govorniki opozicije.

Za Pribičevićem je povzel besedo vodja zemljoradnikov Jovanović, ki je znan kot dober poznavalec zunanjepolitičnih vprašanj. Govoril je o Italiji in Albaniji. Govor je zaključil s trditvijo, da bo edino Zveza narodov lahko uredila razmere med Jugoslavijo in Italijo.

V popoldanski seji narodne skupščine je še govoril črnogorski federalist dr. Drljević. Nato se je oglašil k besedi slovenski samostojni demokrat dr. Pivko, ki je govoril o manjšinskem vprašanju in še posebej o slovenski narodni manjšini v Italiji. Končno je samostojni demokrat Wilder stavil predlog, naj jugoslovanska vlada spravi albansko vprašanje pred Zvezo narodov in naj Zveza narodov prevzame pokroviteljstvo nad Albanijo. — Zanimivo je dejstvo, da ni govoril noben radičevce.

Zadnjo besedo je imel zunanji minister dr. Marinković, ki je Wilderjev predlog odklonil. Nato se je vršilo glasovanje. Skupščina je z večino glasov odobrila stališče zunanjega ministra.

* * *

Tudi v italijanskem parlamentu je bila pretekli teden važna debata. V senatu so namreč v soboto 12. maja razpravljali o preuredbi ljudskega zastopstva, to je o novem državnem zboru. Ta zakon je poslanska zbornica že sprejela. Takrat smo se z njim obširneje bavili. V poslanski zbornici je govoril in glasoval proti zakonu stari liberalec Janez Giolitti. V senatu je pa bilo več opozicionalnih govornikov. Sploh je bila debata v senatu zelo temeljita. V debato je posegel tudi ministrski predsednik Mussolini, ki je v daljšem govoru pojasnjeval potrebo preuredbe ljudskega zastopstva. Določbe ustave iz l. 1848. ne morejo več veljati, ker je Italija od takrat v vseh ozirih napredovala. Potrebno je, da se notranji ustroj države nekoliko spremeni.

Po Mussolinijevem govoru sta bila stavljeni dva predloga. Prvi je bil za sprejem zakonskega načrta in za prehod v podrobno razpravo, drugi se je glasil na odklonitev zakonskega načrta in takojšen prehod na dnevni red. Drugi dnevni red je podpisalo 43 senatorjev. Glasi se: »Glede na to, da bi predlagani zakon oropal italijansko ljudstvo najbistvenejše vseh pravic, katere mu dajejo osnovni zakoni kraljestva, to je pravice svobodnega izbiranja

svojih zastopnikov, glede na to, da bi se korenito izpremenila tista oblika ljudske vlade, ki jo potrjuje ustava, ki je veljala nepretrgoma 80 let in ki je spremljala italijanski narod na zmagoslavnem pohodu od Novare do Vittorie Veneta, preha-ja senat na dnevni red.«

Mussolini je izjavil, da je zadovoljen s prvim predlogom. Nato se je vršilo glasovanje. Navzočih je bilo 207 senatorjev. Za prehod v podrobno razpravo je glasovalo 161.

Zakonski načrt bo dobil pravno moč, ko ga bo podpisal še kralj, kar se bo zgodilo še v teku tega tedna. Ustroj italijanskega javnega življenja se bo temeljito spremenil.

Okno v svet.

Za svetovni mir.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je poslal zunanjemu ministru Združenih držav pismo, v katerem izjavlja, da je Italija pripravljena udeležiti se konference za svetovni mir.

Bolgarija in Egejsko morje.

Bolgarija nima dostopa do Egejskega morja, pa bi ga rada imela, ker bi bilo to zelo v prid njenemu gospodarstvu. Ker teče bolgarska meja blizu morja, bi se bolgarska želja uresničila, ako bi se naredil hodnik (ozek pas zemlje) od bolgarske meje do morja. Pravijo, da se bodo v kratkem pričela pogajanja med Bolgarijo, Grčijo in Jugoslavijo za tak hodnik.

Čehoslovaška in Rusija.

Čehoslovaška vlada se je menda odločila, da sklene redne diplomatske stike z Rusijo. Zadevna pogodba je baje že pripravljena.

Konec državljanske vojne na Kitajskem.

Poveljnik severnih kitajskih armad Čang-tso-lin je predlagal južnim generalom, naj se obe vojski strneta in naj napadeta skupnega sovražnika, Japonce.

Kriza albanske vlade.

Albanska vlada je odstopila radi nesoglasij o proračunu. Nova vlada je sestavljena v malo spremenjeni obliki.

Kitajci in Zveza narodov.

Južnokitajska vlada je poslala na Zvezo brzojavko, v kateri zahteva, naj Zveza nastopi proti Japonski. Glavni tajnik je brzojavko poslal vsem članicam Zveze. Ker južnokitajska vlada ni članica Zveze, je možno, da se Zveza ne bo za njeno brzojavko dosti brigala.

Beneš v Berlinu.

Češki zunanji minister Beneš pojde v kratkem v Berlin, kjer se bo s Stresemannom razgovarjal o važnih političnih zadevah.

Bolgarija bo prosila odloga

za plačevanje vojne odškodnine, ker je toliko trpela radi potresa. Verjetno je, da ji bodo prizadete države ta odlog dovolile.

Stresemann bolan.

Nemški zunanji minister dr. Stresemann je resno zbolel. Opuštili je moral vsako delo. Nekateri trdijo celo, da je njegovo stanje nevarno. Obol el je baje vsled tega, ker je zavžil pokvarjeno meso.

DNEVNE VESTI.

Zaplemba.

Zadnja številka »Goriške Straže« je bila zaplenjena. Prefektura nam je dostavila sledeči odlok: Št. 2006. Kab.

Prefekt goriške pokrajine; glede na to, da članek z naslovom »V premislek« objavljen v 38. številki tukajšnjega periodičnega lista »Goriška Straža«, vsebuje tendenciozne razloge delovanja organov sodne policije, kar lahko povzroči razburjenje duhov, ki bi moglo vplivati na javni red;

glede na to, da je tendenciozen tudi dopis iz Dornberga, ki se tiče delovanja poljskih čuvajev;

glede na kr. odredbi od 15. julija 1913, št. 3288 in 10. julija 1924, št. 1081

odreja

zaplembo imenovanega lista in nalaga goriškemu gospodu kvestorju, naj poskrbi, da se bo ta ukaz izvršil.

Gorica, 11. maja 1928. leto VI.

CASSINI, I. r.

Prefekt:

ZAHVALA.

Ob smrti predragega brata, župnika Alberta, sem prejel toliko sožalnih pisem in iskrene tolažbe, da se čutim dolžnega, izreči najlepšo zahvalo vsem, ki ste me tolažili ob nenadni, bridki izgubi. Ljubezen in sočutje, ki ste ga delili z menoj, naj Vam vsem poplača dobri Bog!

Ign. Leban, župnik v Batujah.

Birmovanje v črniškem dekanatu.

Meseca junija t. l. bo prevzvišeni knez in nadškof goriški delil zakrament sv. birmo po črniškem dekanatu. Sv. birma bo: 14. junija predpoldne v Šempasu, 16. junija v Oseku, 17. junija v Črnicah, 18. junija v Batujah, 19. junija v Kamnjah, 20. junija v Štomažu, 21. junija predpoldne v Sv. Križu, popoldne v Vel. Žabljah, 23. junija v Lokavcu, 24. junija v Ajdovščini in 25. junija na Otlici. — Razun tega bo v nedeljo 3. junija sv. birma v Nabrežini in na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija pa v Idriji.

700-letnica lavantinske škofije.

V četrtek 10. maja je bilo 700 let, odkar se je ustanovila lavantinska škofija, ki ima sedaj svoj sedež v Mariboru. Ta obletnica se je zelo slovesno obhajala.

Poučen izlet.

Idrijska čipkarska šola je v nedeljo 13. maja priredila pod vodstvom svoje ravnateljice gđe. Sejeve poučen izlet v Gorico. Izleta se je udeležilo vse učno osebje in preko trideset deklet. Izletnice so se pripeljale v korijeri. Po sv. maši so šle na goriški grad, kjer so si ogledale razdejanje, ki ga je povzročila vojna. Nato so obiskale muzej, kjer jim je ravnatelj razkazal vse znamenitosti. Vse udeležence so bile z izletom izredno zadovoljne. Ko so se vračale domov, si je marsikatera želela, da bi se kaj takega večkrat ponovilo.

Vozni red Ribijevih korijer.

Avtomobilno podjetje Ribi v Gorici bo s 15. majem vpeljalo sledeče nove voznje:

1. Vožnja iz Postojne v Gorico in nazaj. Korijera bo imela zvezo z ljubljanskimi vlaki.

2. Poletna vožnja v Idrijo (zveza z jutranjo korijero Gorica—Postojna in z večerno Postojna—Gorica).

3. Dnevna vožnja v Gradež in nazaj.

4. Nedeljska vožnja v Lokve in Čepovan in nazaj.

5. Vožnja Gorica—Trbiž (Tarvisio). Enkrat na teden. Odhod v soboto zvečer, povratek v nedeljo zvečer.

Natančnejši urnik priobčimo prihodnjič.

Vlom.

Vlomilci odnesli 53 tisoč lir.

Nedeljo popoldne, ko je v mestu razmeroma najbolj mrtvo, so si dozdej neznani vlomilci izbrali za razen vlom. Vdrli so v uradne prostore banke »Cooperativa Giulia« na, ki posluje v ulici Morelli, in po vseh pravilih vlomilske umetnosti odprli bančno blagajno. Odnegli so 30 tisoč lir v gotovini in 23 tisoč lir v vrednostnih papirjih. Oko postave pridno zasleduje drzne vlomilce, toda dozdej jih še ni izsledilo.

Slovenska pesem v Švici.

Mariborska »Glasbena Matica« je priredila več koncertov v Švici. Pela je v Baslu, Curihi itd. Švicarji so bili navdušeni za krasno slovensko pesem. Koncertne dvorane so bile nabito polne. Uspeh ljubljanske »Glasbene Matice« na Češkem in mariborske »Glasbene Matice« v Švici priča o velikanski vrednosti slovenske pevske umetnosti.

Novi potni listi.

Vse kvesture v državi so te dni prejele nove potne liste, ki so enotni za vse državljane. Prej so se namreč potni listi za izseljence razlikovali od drugih. Sedaj ohranijo samo diplomati svoj poseben potni list. Za novi potni list bo treba plačati 80 lir v državi ali 22 zlatih lir v inozemstvu. Temu je treba pristeti 3 lire za kolek in 15 lir za tiskovino. Potni list bo veljal kvečjemu eno leto. Ako bo potni list veljaven samo šest mesecev ali manj, bo pristojbina polovična.

O nefašistovskih mladinskih organizacijah.

Načelnik vlade Mussolini je razposlal prefektom okrožnico, v kateri pravi, da se morajo razpustiti samo tiste nefašistovske mladinske organizacije, ki imajo pol vojaški značaj. V poštev pridejo samo katoliški skavti. Vse druge organizacije, n. pr. katoliški mladinski krogi, ki itd., so dovoljene.

Obletnica iz svetovne vojne.

12. maja je minilo deset let, odkar se je v Judenburgu uprl 17. pehotni polk. Vojno sodišče je po za dušenem uporu obsodilo na smrt šest vojakov, ki so bili takoj ustreljeni. Uporniki so bili Slovenci. Po prevratu so trupla ustreljenih prepeljali v domovino. Judenburški dogodki so bili začetek razsula avstrijske armade.

OBSODBA.

V torek 15. t. m. se je vršila pred kazenskim sodnikom v Gorici obravnava proti gđc. Berti Žejn in proti g.e. Justinu Podgornik, soprogi g. drja Podgornika v Gorici. Obtoženi sta bili: prva, da je bila učiteljica na neki zasebni slov. šoli v Gorici, druga pa, da je kot predsednica Ženskega društva za šolo skrbela. Obtožba sloni na hišni preiskavi, ki so jo izvršili organi goriške kvesture 16. febr. t. l. v ulici sv. Ivana v hiši št. 7.

Gđc. Žejn izjavlja, da to ni bila nikaka šola, temveč samo zbirališče otrok, ki so bili brez nadzorstva. Deklice je poučevala v ročnem delu, dečke je pa zaposlila za igranje otroških igrice, vezanjem knjižic itd. Slovenščine ni poučevala. G.a. Podgornik priznava, da je kot predsednica Žen. društva za šolo skrbela in da je l. 1926 gđc. Berbuč, ki je takrat res poučevala otroke tudi v slovenščini, dobila posvarilo od pristojne oblasti. Zato je ukrenila, da

se pouk slovenščine ukine in skrbi samo za varstvo otrok, kakor se je tudi zgodilo.

Zaslišanih je bilo več prič, med temi tudi sedanji šolski nadzornik Lorocano, ki je izjavil, da je napravil ovadbo na podlagi obvestila kvesture, ni pa se sam natančneje prepričal o resničnem obstoju tajne šole. Slišal pa je, da je njegov prednik Rubbia posvaril že maja meseca 1926 gđc. Berbuč.

To posvarilo, kakor se je pozneje izkazalo, ni prišlo v roke predsednice g.e. Podgornikove, temveč v roke neke druge osebe, vsled česar posvarilo ne more imeti pravne veljave.

Polijski agent, ki je bil zaslišan mesto marešjala Palumba, prepoveduje, da so našli v neki sobi omenjene hiše več otrok z gđc. Žejn. Otroci so sedeli pri mizi, na kateri je bilo več papirja, knjig pa ni videl. Opazili so samo eno številko »Našega Čolniča«, ki je bila na mizi. Gđc. Pavšič Oliva, blagajničarka »Ženskega društva« potrjuje izjave obtoženek. Po posvaritvi Berbučeve se ni več vršil pouk, temveč so se otroci v prostih urah sestajali in pod nadzorstvom igrali. V enakem smislu izpove tudi društvena predsednica gospa Antonija Levpušček. Na željo in zahtevo mater, da bi se otroci ne potepali po cestah, jim je bila dana na razpolago omenjena soba in gđc., ki jih je nadzorovala.

Državni pravdnik odvetnik Tešsta: Na podlagi vsega, kar se je ugotovilo pri obravnavi, se ne more trditi, da bi šlo za kako tajno zasebno šolo. Dokazano je, da se po posvarilu ni več vršila šola. Vršilo se je sestajanje otrok, katere se je nadzorovalo in poučevalo stvari, ki se v ljudski šoli ne poučujejo. Vse to se je vršilo v slovenskem jeziku, ki je bil za otroke pač najbolj prikladen. Predlaga oprostitev, ker dejanje ni kaznjivo.

Zagovarjala sta dr. K. Podgornik in dr. E. Slavik. Na podlagi tehničnih juridčnih izjavanj sta dokazovala, da dejanje ni kaznjivo. Utemeljila sta to svoje stališče z mnogimi dokazi in paragrafi. Tudi se ne more smatrati šola za privatno, ako se na njej poučujejo predmeti, ki jih ljudska šola ne pozna. Sodnik Cor-tona je po precej dolgi odsotnosti proglasil razsodbo, s katero sta bili obe obtoženki obsojeni vsaka na 150 lir globe. Kakor izvemo bosta obtoženki vložili priziv.

Rado:

Starec ob Rečini.

Brezbrižno sem bral to poročilo, ki me je zanimalo nemara toliko kot sneg, ki se pravkar taja na Učki. Toda oko se mi je ustavilo na besedah »dobro znana v reškem in budimpeštanskem polsvetu«. Hlastno sem poiskal v naslovniku stano vanje te ženske, ki jo je elegantni in puhli svet obrizgnil s prav tistim blatom, v katero jo je sam porinil. Seveda, zdaj je hotela stopiti med ljudi kot njim enako vredna! Zato so jo brenili, kot breneš ščeneta, ki se postavlja v pozo strašnega hišnega varuha. Stanovala je v prelepi vili že blizu ovinka proti Iki. Odločil sem se po dvodnevem oklevanju, da grem tja. Oddam slugi svojo posetnico. Pa čez dobro minuto se ta vrne in mi z renčavim glasom pove, da njegova dobra gospodari ca nikogar ne sprejme, najmanj pa še kakega trapastega moškega častilca. Poparjen sem odšel. Vendar sem še isti popoldne sedel k pisalniku in ji odposlal pismo, kjer sem povedal, kje sva se že srečala. V ovojnico sem vtaknil tudi tisti njen listek iz »Budaia«. En dan sem čakal na odgovor. Šele drugi dan zjutraj mi prinese sluga poziv, da me gospodari ca vabi še isti večer k njim.

Ko sem se pripravljaj, da grem na obisk, sem se spraševal, čemu se pravzaprav neki silim v življenje te ženske, ki mi je tuja in ji niti imena ne vem. Toda kolikor bolj se je približevala napovedana ura, tem bolj nemiren in nestrpen sem postal. Gnalo me je nekaj kot žene zvezdoznanka, ki ve, da more le ob tej in tej uri odkriti novo skrivnost vsemiru ali pa se izkaže, da so nje govi računi napak.

Spočetka se mi je zdelo, da moram obleči obleko za obisk kot je povedano v bukvah za lepo vedenje, potem sem se pa odločil, da grem tak kot sem. Že daleč ven iz Opaticije se na nekakem polotočju skrivam v zelenem parku mična vila. To mi je naznačil sluga s pismom. Čudno sem gledal na to razkošje in je primerjal s svojo preprosto obleko. Sluga mi je med tem že odprl vrata v park in me vedel po umetniškem stopnišču v veliko vežo v pritličju. Vse je kazalo izredno bogatijo, pa tudi fin okus gospodice. Pravkar je vzbudila mojo pozornost prelepa slika znanega hrvaškega umetnika, pa me zdrami sobarica in povede v prvo nadstropje. V sprejemni sobi me pusti samega. To uradno sprejemanje po sprejemnicah mi je že tesno postajalo. Lepo sem si skuhal: prihajam z nekakim pokroviteljskim obrazom, pa me že sama zu-

nanjost tako majčkenega naredi. Samo to še manjka, da bi me kak sluga prišel vprašat, če sprejemem kozarec vina in da me gospodari ca pusti pozdraviti, pa me nima časa sprejeti. Ker ima važnejših poslov in tako lepo naprej, dokler bi me z mojo domišljavostjo vred lepo ne skomplimentiral nazaj, odkoder sem se pobral.

Toda ni me prišel nihče ven metat, pač pa so se tiho odprla stanska vrata in s čudovito mirnim nasmeškom na prelepem obrazu je prišla naproti neznanka, ki sem jo kar brž spoznal. Odeta je bila v haljo po grškem načinu in iz dia demčka v lasch je žarel rdeč rubin. Bržkone sem prav bedasto in preplašeno strmel, ker se je v hipu zvonko nasmejala in mi prožila des nico. Pozdravila sva se že kot stara znanca. Svojega imena še nisem niti izmisljal, ko mi reče ona v lepi hrvaščini:

»Veste, mi pravijo Vlada, in vi ste?«

Povedal sem lepo naučen priimek in ime. »Jaz sem pa dekle brez priimka«, odvrne turobno. »Vzeli so mi mater, umorili očeta, ukradli mi mladost, ropali me poštenja in koščka kruha...« Kar molčal sem. Zdelo se mi je, da gledam film.

»Ah, glejte, glejte, naš Jako«, je nenadoma oživila, stopila h oknu

in pomahala z robčkom staremu, zagorelemu mornarju v kapitanski obleki. »Hočete v motornem čolnu na majhen sprehod. Ne veste, kako lepo je zvečer drčati po mirni gladini; kar šla bi dalje brez konca in sanjala, sanjala.« Spet se je zresnila. V zrčalu sem se videl, da zmeraj bolj neumne obraze režem. Molčal sem kot štor.

»To vas dolgočasim, ne li?«

»Anice, pripravi v obednici in naj stopi k nam tudi Jako z Vando,« je naročila vstopivši sobarici, ki je jela nalivati čaj.

Ko sem sedel nasproti Vladi in srebal čaj, se mi je vrnil pogum. Začel sem se opravičevati, da se sploh za njo brigam in da sam ne vem, čemu sem sploh tu.

»Pa mi o sebi le kaj povejte do večerje, saj ne uidete?«

Ta ljubeznivost me je zopet spravila iz ravnotežja. Čez pet minut sva pa že tako neprisiljeno kramljala, toda oba sva se skrbno čuvala, da bi le z besedico omenila, čemu sva se sestala. Med pogovorom sem dognal, da je dekle zelo brihtna in precej izobražena. Videlo se je pač, da jo je razvratno življenje precej izpilo, toda redno življenje ji je že začelo vračati moči.

(Dalje.)

Izpred sodišča.

**Razprava profi Brezničanom.
Vsi prisotni obtoženci oproščeni.**

O razpravi, ki se je vršila v petek 4. in v četrtek 10. maja proti 23. vašanom iz Breznice pri Ledinah nad Idrijo, smo zadnjič v uvodniku kratko poročali. Ker je bil članek, kakor je razvidno iz tozadavnega prefektovega odloka, zaplenjen, podamo v naslednjem kratko poročilo:

Kakor je čitateljem znano je prišlo v nedeljo 4. marca v Breznici, mali vasi ob jugoslovanski meji, ki šteje nekaj nad sto duš, do spora med 3 finančnimi stražniki in nekaterimi fanti. Posledica je bila, da bilo drugi dan aretiranih 18 Brezničanov, 7 fantov je pa zbežalo preko meje. Od teh sedmih jih je bilo 5 stavljenih pod obtožbo in so bili sojeni v odsotnosti. Aretiranih 18 Brezničanov — med njimi štiri ženske — je bilo oddanih v idrijske zapore, odkoder so bili večinoma vsi prepeljani v Gorico. Ker je, kakor rečeno, Breznica zelo mala vasica, je bila na ta način vas skoro brez vseh dela sposobnih moških. Ko se je dne 4. maja pričela razprava, so bili v Gorici skoro vsi Brezničani, kajti nekateri so bili klicani kot priče, drugi so prišli poslušat v skrbi za svoje.

Razprava se prične.

Ko se je pričela obravnava, so pripeljali orožniki v sodno dvorano 13 v eno verigo vklejenih obtožencev; k njim so sedle še 4 ženske in 1 moški, ki ni bil vklejen. Ti zadnji so bili po enomesečnem zaporu izpuščeni na začasno svobodo. Obtožence so zagovarjali štirje odvetniki: dr. Tonkli, dr. Korsič, dr. Ciolella in dr. Venuti. Obtožnica pravi, da so se obtoženci z orožjem in palicami v roki uprli 3 finančnim stražnikom, ko so ti hoteli vršiti svojo službo.

Dr. Tonkli je predlagal, koj v začetku naj, se obtoženca Ivan in Ivančka Bogataj, ki nista bila obdolžena javnega upora kakor ostali, temveč samo prepovedanega izvrševanja gostilniške koncesije, sodita posebej na pristojni sodnji v Idriji in naj se Ivanka Bogataj zasliši kot priča. Sodni dvor je ugodil temu predlogu in imenovana sta takoj zapustila zatožno klop.

Zasliševanje obtožencev.

Najprvo je bil zaslišan Ivan Demšar, star 26 let. Izjavil je, da o vsem dogodku ničesar ne ve. Ko so ga drugi dan aretirali, ni vedel, zakaj se je to zgodilo. Jožefa Istenič iz Ledin tudi nič ne ve o poboju. Bila je pri Bogatajevih — kjer se je spor pričel — toda kmalu po 6. uri je odšla domov.

Istenič Ludvik, star 39 let, tudi nič ne ve o spopadu med stražniki in fanti. Odšel je prej domov.

Bogatajeva služkinja Justina Lapajne izjavlja, da je videla več fantov, ki so prišli tja na kozarec vina, med njimi je bilo tudi nekaj obtožencev, toda večinoma vsi so šli domov, preden se je boj začel. Financarje je tudi videla, toda govorila ni z njimi, ker ne zna italijanski. Ko se je začel »šunder«, je bila v kuhinji. Od tam je zbežala k sosedu in ne ve, kaj se je zgodilo. Ravnotako je zbežala ob začetku pretepa tudi Karolina Leban. Pričeli so se začeti, ker je Anton Žakelj rekel Ivanki Bogataj, katero so hoteli finančni stražniki peljati na finančno stražo v Ledine mesto nje nega odsotnega moža, naj ne hodi, ker ima majhnega otroka. Lucija Miklavčič pripoveduje slično kakor prejšnja. Videla je, ko so prišli financarji, fantje so bili pa takrat že večinoma odšli. Financarji so vprašali po gospodarju in po gospodinji. Ker gospodarja ni bilo, so silili go-

spodinj, naj gre z njimi v Ledine. Ona se je pa branila, ker je bilo že temno. Preprič je slišala, ni pa bila zraven, ker je nesla ravno proč mamega otroka, — na peči v Bogatajevi sobi je bilo namreč več otrok, op. ured. —, in je slišala tudi kakih pet strelcev.

Ignacij Mohorič je občinski sluga. Prišel je v Breznico po opravilih in se ustavil tudi pri Bogatajevih. Višel je, da so financarji silili Bogatajko, naj gre z njimi na Ledine. Ona pa se je branila, ker ima majhnega otroka dojenčka. Anton Žakelj se je postavil financarjem in rekel, da nimajo pravice siliti po noči žensk v vojašnico. Radi pričkanja, ki je nastalo vsled tega, so hoteli financarji Žaklja vklejati. Ta pa se ni pustil. Tisti hip je nekdo udaril po luči, da je takoj ugasnila. Jaz sem skočil takoj na peč k Bogatajki, kjer so pričeli otroci jokati. Spodaj pa je nastal pretep, tekoma katerega je padlo kakih 5 ali 6 strelcev. Potem so vsi bežali. Fantje skozi vrata, financarji so pa vlomili okno in zbežali skozi okno ven, ker so se najbrž bali, da jih čakajo fantje pri vratih. Zunaj so se fantje menili, da bodo zbežali v Jugoslavijo.

Obtoženec Anton Pagon je bil tisto nedeljo pri Bogatajevih, odšel je pa že pred pretepom domov. Obtoženi Franc Strel sploh ni bil pri Bogatajevih in o vsem dogodku nič ne ve. Filip Strel je odšel tudi že pred pretepom od Bogatajevih. Ravno tako se je godilo tudi njegovemu bratu Justu Strelu, ki sedi tudi med obtoženci. Obtoženci Josip in Janez Kavčič in Janez Žakelj niso bili pri Bogatajevih, zato o vsem poboju ničesar ne vedo. Kot zadnji obtoženec je bil zaslišan Tomaž Žakelj. On je bil sicer pri Bogatajevih, toda odstranil se je že pred spopadom. V gostilni so ostali samo oni fantje, ki so zbežali čez mejo.

Priče.

Kapitan finančne straže se je odpravil takoj v Ledine, ko je zvedel za zadevo. Napravil je preiskavo po hišah in odgnal v zapor vse odrasle ljudi v vasi, ki so deloma priznali, da so bili v gostilni tisti večer. Ljudje se niso protivil, priznali pa niso ničesar.

Nato sta bila zaslišana finančna stražnika, ki sta v zadevi igrala odlično vlogo. Usodni dan so bili pri Bogatajevih sicer trije stražniki, k razpravi sta prišla pa samo dva, tretji je baje med tem umrl.

Prvi stražnik pravi, da so prišli k Bogatajevim po naročilu brigadirja, češ naj bi pripeljali v vojašnico na Ledine Bogataja radi neke zadeve. Ko so prišli v krčmo, ni bilo gospodarja doma. Šel je v Jugoslavijo. Čakali so več časa, končno pa so rekli, naj gre z njimi vsaj Bogatajeva žena. Ta pa ni hotela iti.

Potem smo jo prosili, dokler nam ni obljubila, da bo šla, samo da se prej preobleče. Potem pa se je vmes vmes nekdo, ki je pravil, da je njen nečak. Hotel je, da gresta z njeno dve priči in naj pokažem pisano povelje, s katerim lahko odpeljem ženo. Odgovoril sem mu, da so to stvari, ki ga nič ne brigajo. On je rekel še, da ko ni moža doma je on v hiši gospodar in žene ne pusti iz hiše brez njenega moža. Tedaj je drugi stražnik zahteval, naj gre pa on z nami in ko smo ga ravno hoteli ukleniti, se je upihnila luč in pretep se je začel. Name jih je planilo kakih sedem, osem, ki so mi pobrali puško in s palico sem jo dobil po glavi. Jaz sem planil proti vratom, pa so bila zaklenjena.»

Na vprašanje predsednikovo pove, da je oddal kakih osem do deset strelcev. Nato je zbežal s tovarišema skozi okno, ker so bila vrata zaprta. Ko smo prišli na prosto, smo se skrili v bližnji senik, kjer smo slišali streljati. Na vprašanje, če ve, kdo ga je napadel, izjavi da ne ve. Ko ga sodnik pozove, naj pogleda, če je med obtoženci njegov napadalec, pokaže po daljšem motrenju na Franca Strela. Ker ta ugovarja, pokaže na Filipa Strela. »Preiskovalnemu sodniku pa ste rekli, da ste spoznali Ludvika Isteniča, mu očita predsednik.

Drugi stražnik izpove v bistvu enako kot prvi. Ko ga predsednik pozove, naj izmed obtožencev pokaže onega, ki ga je tepel, pokaže priča po precej dolgem motrenju na Justa Strela.

Po končanem zasliševanju obeh finančnih stražnikov, pridejo na vrsto priče iz Breznice. Izpovedi prič so zelo točne in se popolnoma vjemajo z izpovedbami obtožencev. Ni nikakih zmešnjav in protislovij, vse izpovedi so v medsebojnem skladu. Ta enotnost vpliva zelo ugodno in zelo poveča verodostojnost prič.

Več prič ni moglo biti zaslišanih, ker so v sorodu z obtoženci. Priča Marija Istenič pove, da so odšli iz gostilne pred pretepom vsi, razun onih, ki so zbežali čez mejo. Priča Ana Pagon izjavi, da so se obtožene ženske pred pretepom zatele k njej, Tudi ostale priče izpovedo za obtožence ugodno. Zlasti važno je bilo pričevanje Ivanke Bogataj, v katere hiši se je spopad zvršil. Tudi ona potrjuje, da so vsi fantje, ki so se udeležili pretepa, zbežali čez mejo.

Druga razprava.

Po končanem zasliševanju prič bi bili morali začeti govoriti državnik in zagovorniki. Ker je bilo pa že precej pozno in ker se dr. Ciolella ni čutil zdravstveno razpoloženega, je bila obravnava preložena na četrtek 10. t. m.

Koj po pričetku razprave je dobil besedo zastopnik drž. pravdnictva dr. Gaspari.

Obtožba:

Dr. Gaspari je z ostrim naglasom poudarjal: Straža je nastopila zakonito. Bogatajka se je sprva uprla, potem se je dala pa pregovoriti. Tedaj sta pa stopila vmes Žakelj Anton in Ig. Mohorič. Mohorič je dajal ves čas fantom tajna znamenja in je na različne načine žalil stražo. On je bil »maestro di musica«, ki je organiziral kot najstarejši upor. Vse osebe, ki so bile aretirane in so pred sodiščem, so se udeležile upora razen žensk, za katere predlaga oprostitev radi pomanjkanja dokazov. Krivda obtožencev je razvidna iz sledečih razlogov. Stražnika sta izpovedala, da je enega napadlo osem oseb, drugega zopet osem, skupno torej 16. Vseh današnjih obtožencev je 21. Ako odštejemo 4 ženske, ki se niso pretepale in vzamemo še »maestra di musica«, ki je organiziral vso »muziko«, pride ven številka 17, to je število vseh moških obtožencev. To je dokaz, da so se vsi moški obtoženci tepli in da se niso prav nič zmotili, ko so jih aretirali. Drugi dokaz je v tem, da so jih stražniki spoznali drugi dan ob priliki aretacije. Stražniki poznajo vse ljudi v vasi, ki šteje okrog 120 oseb. Zato so lahko spoznali krivce. Da so se stražniki pred sodiščem vedli nekoliko razmišljeno, to nima nikakega pomena. Predlaga zato, da se vsi moški obsodijo radi težkega zločina, ker so se uprli z oboroženim silo in v večji skupini. Vsi obtoženci naj se obsodijo zato od 2 let 3 mesecev do 3 let 7 mesecev z ozirom na njihovo starost.

Zagovorniki.

Najprvo je dobil besedo dr. Tonkli. Izvajal je: V današnjem slučaju je treba ločiti med dvema skupinama obtožencev. Prva skupina obstoji iz onih, ki so tukaj, druga iz onih, ki so zbežali. Prvi so nedolžni, drugi so krivi. Prvi dokaz za nedolžnost prisotnih obtožencev je soglašujoča izpoved vseh obtožencev in prič. Vsi obtoženci so bili že drugi dan aretirani in ločeni od prič. Enotnost izpovedi prič zato o popolni verodostojnosti. Tudi negotovost financarjev potrjuje nedolžnost prisotnih obtožencev. Sicer se pa ne smemo čuditi, če kdo zgreši enega ali drugega izmed obtožencev. Mnogi so si v sorodu in zato zelo podobni. Tudi ni mogoče, da bi v sobi, ki meri pet metrov v kvadrat, bilo zbranih toliko oseb in bi pri tolikih streljih ne bil nihče ranjen.

Dr. Korsič: Mohorič je starejši mož, oče 8 otrok, od katerih so nekateri že odslužili vojaško službo. Uživa ugled in si ni mogoče misliti, da bi se on spuščal z mladimi fanti v taka pretepaška podjetja. Tudi njegovo postopanje govori za njegovo nedolžnost. Ko se je začel pretep, je skočil na peč, da bi čuval in tolažil jokajoče otroke.

Dr. Ciolella je imel dolg in temeljit govor. Večkrat je s finim nasmeškom na ustnih dokazoval neumnost obtožbe.

Dr. Venuti je zagovarjal pobegle obtožence. Po končanih zagovorih se je sodni dvor umaknil v posvetovalnico. Po prilično enournem posvetovanju se je vrnil in razglasil oprostilno razsodbo za vse prisotne obtožence. Oni petorici fantov, ki je v usodepolni noči zbežala preko meje, je pa prisodil kazni od 1 leta 15 dni do 2 let 1 meseca.

Številno občinstvo je vzelo razsodbo z zadovoljstvom na znanje.

Drobne vesti.

Mussolini piše spomine.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini piše baje svoje spomine. Tako posnema »Piccolo« po francoskih listih. Spomini bodo izšli istočasno v Italiji, Franciji, Angliji in Ameriki.

Nobile raziskuje.

General Nobile je v petek 11. maja jutraj odletel s Spitzbergov proti zemlji Nikolaja II., da bi jo preiskal. Radi slabega vremena in megle se je moral vrniti predno je došel na cilj.

Pilsudski bolan.

Poljski maršal Pilsudski je že dolgo časa bolan. Pred kratkim so časniki poročali, da je ozdravel, toda sedaj se je njegovo stanje zopet poslabšalo. Gre menda za delni mrtvoud. Sedaj pojde na počitnice, odkoder se najbrž ne bo kmalu vrnil.

Strahovlada Bela Kuna na Krimu.

Ko se je l. 1919. zrušila sovjetska vlada na Ogrskem, je diktator Bela Kun zbežal v Avstrijo, ki ga je izročila Rusiji. Ruska sovjetska vlada mu je poverila važno nalogo reorganizacije polotoka Krima, kjer je bilo po odhodu Wranglove armade še mnogo protivnikov boljševiške vlade. Bela Kun je ozemlje temeljito očistil od protiboljševiških elementov. Ravnatelj Rdečega križa dr. Jurij Lodyginski je sedaj v švicarskih listih objavil dolgo poročilo o divjanju Bela Kuna na Krimu. Bela Kun je dal pomoriti kakih 60 do 70 tisoč ljudi.

Požar na letališču.

Na letališču v Portorose je pretekli petek ponoči izbruhnil požar, ki je uničil 5 letal in 2 hangarja. Tržaški gasilci so omejili ogenj. Škoda je precej velika.

GOSPODARSTVO.

Važnost poznavanja sadnih vrst.

Nekdo, ki ga poznam in ki je sicer zelo razumem, mož, je iz neke drevesnice naročil pol stotine jablanovih drevesc. Prelistal je cenik, ki mu ga je bila drevesnica poslala in se naposled odločil za kanadsko reneto. V ceniku je kanadska reneta namreč toplo priporočena; priporočena je sploh v vsakem sadjarskem listu. In ker je bila vedno tako priporočana, si jo je bil zgoraj imenovani možak izbral za svoje nove nasade. In vendar — navzlic vsej odličnosti kanadske renete — bi raje naročil kako drugo vrsto, če bi znal, da je kanadska že dolgo let poznana pri nas, samo da je med nami incognito, to se pravi, da se skriva pod veličastnim psevdonimom »kajzer«. Ni namreč kanadska ali »kaizer« (kako je prišla pri nas do tega »fovš« imena, živ krst ne zna) v vsakem oziru tako priporočljiva kakor bi sodil kdo, ki je čital o njej tople ocene. Na primer: je manj rodovitna kot mnoge druge vrste in ker ima redke veje je na njej malo sadja tudi kadar je videti preobložen; zahteva najboljšo in če je le mogoče obdelovano zemljo; njeno sadje nima trajnosti, gnije že na drevesu in nadaljuje v shrambi — moramo jo torej kmalu oddati; sadovi, ki ostanejo zdravi, uvenejo in izgubijo tako na teži; podvrženi so precej tudi fuzikladi; za pašnike je popolnoma neprimerna in malo primerna je tudi za dobre travnike, ker preveč sitnari s svojimi redkimi a dolgimi vejami, ki vise najraje tja do tal. Čudno se mi zdi to, da nisem v nobeni oceni še čital, da bi bila kanadska podvržena gnitju in vendar kažejo izkušnje vseh sadjarjev pri nas, da je to res. Isto so mi povedali tudi trgovci s sadjem, ki so dobili kanadko iz furlanskih sadovnjakov: gnila jim je tako močno, da so jo morali brez odloga prodati. In baš radi te poslednje lastnosti ni pri nas priljubljena. Prepričan sem, da je zgoraj omenjeni sadjar ne bi bil naročil, če bi vedel, da bo dobil vrsto, ki jo tako dobro pozna pod imenom »kajzer«. Ampak zgodilo se je in zgodilo se bo najbrž tudi, da bo vsa drevesca čez deset ali petnajst let precepil in jih tako skazil. Vedno je namreč najboljša, da je vrsta že v začetku prava: precepljanje že razvitih dreves je sicer potrebno, če so slabe vrste ali nerodovita, nepotrebno pa je, da sploh imamo taka drevesa v svojih sadovnjakih. Da se pa to in pa taki slučaj, kakršen je zgoraj navedeni, ne ponovijo v bodoče, je potrebno, da poznamo sadne vrste, da poznamo njihova imena, da poznamo goje pod katerimi uspevajo itd.

V vsej Reški dolini, ki mi je dobro poznana, raste nebroj slabih vrst, ki jih nihče več ne razmnožuje in ki jih le puščamo, da žive dokler žive. Brez dvoma ima skoro vsaka večja drevesnica v svojih vrtovih več ali manj baš takih vrst na prodaj. Omenja jih v svojem ceniku, ampak pod imeni, ki so nam nepoznane. Kako naj neki naročim iz te ali one drevesnice »biserno mavric« ali »pisano zvezdo«, če pa trepetam v bojazni, da so to morda malovredne vrste, pred katerimi bežim in katere poznam pod lokalnimi imeni »rdeča kumara« in »kisla polenta«?

Znabiti, da hočem biti s tem šaljiv, a dejstvo je, da baš radi prejemajhnega poznavanja sadnih vrst trpimo prej ali slej občutno gospodarsko škodo, pri kateri ni nobene šale več. Poglejte, kako smo površni! Letos naročimo deset sadnih drevesec. Na njih najdemo pritrjeno leseno tablico, ki nosi ime vrste.

Tablico bomo najprej lepo odvili in jo vtaknili v peč, drevesca pa posadili. Čez mesec dni že ne vemo več, kakšno vrsto smo vsadili; nič več se ne spomnimo, če je bil londonski ali babilonski peping, niti ne vemo več, če je bil rdeči ščetinec ali hlevski ščetinec. In če si vendar za pomnimo ime za par mesecev, kako bo pa čez deset ali petnajst let, ko bo vrsta začela roditi? Ako bomo tedaj spoznali, da je malovredna, ali se ne bomo izpostavili nevarnosti, da za tedanje nove nasade naročimo ravno tako vrsto iz kake drevesnice?

Da se to ne bo zgodilo, moramo imeti knjigo, v katero zapišemo ime vsakega drevesca, ki ga dobimo in zapišemo tudi kraj, kamor smo ga posadili. Čez leta, ko bo začelo roditi, bomo pogledali v knjigo. Ako je vrsta dobra in priporočljiva, bomo podčrtali ime, če pa ne, ga pa prekržimo.

Za nas je zdaj pri kupovanju potrebna težava. Drevesnice po deželi imajo cenike samo v italijanščini. Imena vrst niso taka kot smo jim bili vajeni doslej — kako se bomo spoznali, če hočemo kaj kupiti?

Neki trgovec, ki je kupoval jabolka, je videl pri nas rdeči mašancgar (cesarjevič Rudolf) in je dejal, da je to mantovanska roža. Rdeči mašancgar je pol belo in pol rdeče jabolko, v sadnem ceniku pa čitam, da je mantovanska roža popolnoma rdeča. Kaj je sedaj resnica? Pod kakim imenom je rdeči mašancgar poznan v Italiji? Drugi trgovec je trdil, da je veliki porenski bobovec »regina delle renette«, pa sem slišal, da je »regina« pravzaprav zlata zimška parmena. Kaj je resnica? Tretji trgovec je dal bobovcu ime sevka, pa sem zopet slišal, da je sevka vsa drugačna (žal da je še ne poznam). Razvidel sem, da trgovci, ko kupujejo sadje, naredijo sila važen obraz in krstijo kako vrsto s prvim imenom, ki jim pride na misel — ubogi nevedni sadjar pa jih spoštljivo gleda, ker meni, da ima pred seboj najboljšo pomologo sveta.

Kako zelo rad bi od svoje strani videl, da bi ob priliki priobčili slovensko-italijanska imena sadnih vrst; kako prav bi nam to prišlo!

France Magajna.

Ali se izplača pri današnjih razmerah rediti živino?

»Straža« je v svoji številki z dne 4. t. m. priobčila članek pod zgorajnjim naslovom. Članek je bil spisan od kmetovalca. Podpisani je članek prečital in ga deloma popravil, predno je šel v tiskarski stroj. Škoda, da je tiskarski škrat zagrešil nekoliko pogreškov, ki so jasnost članka nekoliko zatemneli. Kdor pa je članek pazljivo prečital in preračunal številke, je sam prišel na sled pogreškom.

Članek je vzbudil med našim kmetiskim stanom obilo razmotirvanj. Marsikje so v nedeljo po blagoslovu pretresali posamezne številke, a škoda je, da do danes se še noben kmetovalec ni upal javno nastopiti proti ali za zaključke članka, kljub temu, da bi bilo zelo važno in zanimivo zvedeti mnenje najširših krogov, posebno prizadetih. Uredništvo je sicer prejelo par pisem o zadevi, a žalibog so pisana tako, da ničesar ne pojasnjujejo. Zato sem se odločil, da napišem jaz par pripomb.

Predvsem je razveseljivo, da se dobe pri nas kmetovalci, ki gospodarijo s perom in svinčnikom v roki. Zeleti bi bilo, da se bi število takih gospodarjev vedno bolj množilo.

Moti se pa vsakdo, ki misli, da je imel pisec članka namen dokazati,

da moramo živinorejo pri nas opustiti. Pisec je hotel le pokazati, kako pičle dohodke ima danes kmetijski stan in kako majhne dohodke prinaša kmetovalcu tudi živinoreja, na kateri je večinoma povsod sezidano naše kmetско gospodarstvo in ki je tudi podlaga marsikaterim davkom. To je bil smisel članka in le iz tega vidika moramo članek presojudati. Gotovo nekatere številke ne odgovarjajo resnici, oziroma ne bi smele odgovarjati. Predvsem so vredne pripomb naslednje postavke:

1. *Skočnina* bo nekoliko previsoka in v normalnih razmerah in pri sedaj določeni taksi je 75 L le preveč, četudi so krave res bolne in četudi niso vsi biki baš prvovrstni.

2. *Količina krme* bo nekoliko prenizka, ker ne vem kateri leto in pol stari junec se bo zadovoljil s 6 kg sena na dan.

3. V posebnem članku razmotrivamo *vrednost gnoja*. Voz gnoja ni vedno in povsod vreden 25 lir, lahko pa je tudi več.

4. *Vožnja na dan za 3 leta* po 1.50 L bo nekoliko premalo. Kdor ima zaslužiti samo toliko, gotovo ne bo nikdar držal volov. Voli delajo letno vsaj 60 dni, v treh letih vsaj 180 dni in na vsak način zasluži vol vsak delavni dan več kot 9.13 lir.

5. *Letna količina mleka*: 1200 litrov mleka ima danes že vsaka najslabša krava. Če pa ima ena krava samo toliko mleka letno, jo moramo spraviti iz hleva.

Te pripombe so se mi zdele potrebne. S tem pa ni rečeno, da je razmotrivanje o predmetu zaključeno. Vprašanje je življenske važnosti za naš kmetijski stan in s tem za ogromno večino našega naroda. Zato pa je potrebno, da vprašanje globoko proučimo in najdemo poti, da ne bo nikomur niti prišlo na um, da bi morali živinorejo zamenjati s katero drugih kmetijskih panog.

Mnogo je po deželi brihtnih ljudi, povejte svoje mnenje.

inž. Josip Rustja.

Koliko je vreden hlevski gnoj?

Hlevski gnoj ima različno vrednost, kar zavisi od kraja, potrebe in kakovosti. Med gnojem in gnojem je velika razlika. Eden je lahko samo slama, drugi je masten, tretji voden itd. Ni enako vreden gnoj različnih živali, recimo konjski, kravji, prešičji, ovčji, kokošji itd. Za naš račun pa ne moremo vzeti vpoštev vseh razlik in tem odgovarjajočih različnih vrednosti. Našemu računu bodi za podlago srednjo, s steljo dobro premešano in približno četrta leta vležen gnoj.

100 kg takega gnoja vsebuje okoli 5 kg dušika, fosforne kisline in kalija po 4 kg, apna 5 kg.

Danes stane v trgovini 1 kg dušika 8 lir pri čilskem solitru in 5 lir pri amoniakovem sulfatu. Za nas vzemimo najnižjo ceno, to je 5 lir za kg dušika v hlevskem gnoju.

Fosforna kislina stane danes v superfosfatu okoli 1.50 L za kg. Ta cena ostane tudi za naš račun.

Ravno toliko kot 1 kg fosforne kisline stane tudi 1 kg kalija. Apno ima tudi gotovo vrednost, a pri našem računu ga izpustimo.

Koliko torej dobimo: 5 kg dušika po 5 lir je 25 lir, 4 kg fosforne kisline po 1.50 lir je 6 lir, in 6 lir tudi za kalij. V celoti torej dobimo:

dušik	25 lir
fosforna kislina	6 lir
kalij	6 lir

skupaj 37 lir

za 100 kg hlevskega gnoja. Vsak kvintal bi torej predstavljal vrednost 3.70 L.

Če računamo, da gre v naš navaden kmečki voz 5 q gnoja, potem bi bil vreden voz gnoja 18.50 lir.

Toliko vrednost predstavlja hlevski gnoj, če upoštevamo samo njegove gnojilne vrednosti. Gnoj pa ne vpliva na zemljo samo po svoji vsebini redilnih snovi, temveč tudi po živalicah in bakterijah, ki jih prinese v zemljo. Predvsem bakterije razkrajajo v zemlji gotove spojin in jih tako pripravljajo sprejemljive za koreninice rastlin. Tega svojstva gnoja nismo upoštevali v našem računu.

Hlevski gnoj vpliva nadalje ugodno na zemljo s tem, da jo rahlja in tako omogoči zraku, da pride do korenin. Rahljalo svojstvo hlevskega gnoja je neprecenljive vrednosti za rast rastlin posebno v težkih ilovnatih zemljah. Tudi tega svojstva nismo vračunali v zgornji račun. Zato pa predstavlja hlevski gnoj večjo vrednost, kot smo jo zgoraj računali na podlagi redilnih snovi, ki jih gnoj vsebuje.

Tržna vrednost gnoja pa je različna po različnih krajih. Kjer je razvito vrtnarstvo, ki nujno potrebuje hlevski gnoj, tam je gnoj več vreden kot recimo na planinah, kjer ga ne morejo drugače rabiti kot za gnojenje senožeti in je večkrat zelo v »napotiji«. Zato pa zavisi tržna vrednost gnoja popolnoma od krajevnih razmer in zato ni mogoče točno ugotoviti njegove cene. Tudi v istem kraju je gnoj več vreden za onega, ki ima lastno žival za prevoz in lastne ljudi za podkopanje, kot pa za onega, ki mora i za prevoz i za podkopanje najeti.

Za kmetijstvo je hlevski gnoj na vsak način nenadomestljiv, zato pa kmetovalci pazite nanj. Glupec je, kdor kupuje umetna gnojila in zamuje gnoj in gnojnico. Podlaga gnojenju naj bodo domača gnojila, umetna gnojila naj bodo le dopolnilo.

Prve domače črešnje.

Na goriški trg so bile prinesene prve domače črešnje zadnji petek, in sicer jih je prinesla neka žena iz Stare Gore. Imela jih je 5 kg in prodala po 12 lir za kg. V ponedeljek je bilo črešenj že par kvintalov, cena jim je bila v srednjem 7 lir za kg. V torek je bilo še več črešenj po ceni 6 lir za kg. Ako bo količjak lepo vreme, bo kmalu obilo črešenj na trgu in cena bo padla.

Mednarodni kongres za varstvo ptičev.

V ponedeljek dne 14. t. m. se je začel v Ženevi (Švica) mednarodni kongres za varstvo ptičev. Najbolj so zastopani na kongresu Angleži in Amerikanci, med katerimi deluje tudi največ društev za varstvo ptičev.

Kongresu je med drugim predložena resolucija, ki poziva italijansko vlado, da izda zakon za zaščito ptičev in da prepove lov na ptiče, posebno ptičepceve.

Sadje je dobra hrana.

Naš pisatelj Fr. Finžgar se je nekdaj izjavil, da se dobe najbrihtnejši Slovenci na Gorenjskem in da je to vpliv predvsem obilnega uživanja sadja. Pri nas bi to veljalo za naše Gore.

Zdravniki so že davno dokazali, da je sadje nujno potrebna ljudska hrana, posebno za otroke. Že otrokova narava sama zahteva sadje in redki so otroci, ki bi sadja z veseljem ne uživali. Pa tudi starejšim in najstarejšim ljudem sadje koristi. Znanstvo je dokazalo, da vsebuje sadje celo vrsto vitaminov, snovi, ki so za reden razvoj človekovega telesa nujno potrebne. Kjer je udomačeno obilno uživanje sadja, tam je malo telesnih pobačencev.

Zato pa je nujno potrebno, da skrbimo tudi v naši domači hiši za redno uživanje sadja. Najcenejše sadje pa je ono, ki zraste na domači zemlji in katerega sami utržemo in tudi shranimo za zimo. Rustja.

Kaj je novega na deželi?

Postojnska jama.

Tudi letos se bo vršila v postojnski jami običajna veselica, in sicer na binkoštno nedeljo 27. t. m. Ta veselica je postala znana že skoro celemu svetu, saj se vrši letno že skozi eno stoletje. Povod tej slavnosti je dalo odkritje postojnske jame, ki se je zvršilo ravno na binkoštno nedeljo leta 1818.

Na ta dan nepregledne množice ljudstva iz vseh krajev prihajajo v Postojno z vlaki, avtomobili, vozovi, kolesi i. t. d., da si ogledajo to prekrasno podzemsko čudo okrašeno z nešteti stolpi, stolpiči, zavesami vseh velikosti in kapniki najrazličnejših oblik in barv. In ravno na dan veselice bo imel obiskovalec priliko občudovati to krasoto z vso prostostjo, ker bo jama v svoji popolni razsvetljavi odprta cel popoldan, tako da ni ne bo treba neprenehoma korakati za vodnikom kakor se to dogaja ob navadnih obiskih. Oni obiskovalci, katerim bi bilo to dolgo občudovanje preveč naporno, se bodo lahko odpočili v raznih podzemeljskih dvorinah kjer bodo imeli priliko poslušati različne godbe in okrepčati se z vsemi dobrotami ki jim bodo nudile podzemne restavracije.

Da se omogoči in olajša ljudstvu prihod v Postojno je prometno ministerstvo dovolilo 50% popust na železnici iz vseh postaj Treh Benečij in posebni vlaki bodo vozili iz večjih mest.

Renče.

V nedeljo dne 6. t. m. smo imeli sklep šolskega leta na obrtno-nadaljevalni šoli za zidarje, katera ravno letos obhaja 30 letnico svojega obstoja. V dolgi dobi 30 let je navedena šola zelo mnogo storila v povzdigo in strokovno izobrazbo renških zidarjev, ki so daleč po svetu znani in dobro vpoštrevani. Tudi letošnji zaključek šolskega leta je bil, kot običajno, združen z razstavo izvršenih izdelkov (risb in obrtnega spisja) učencev. Razstavljeni izdelki učencev so bili zadovoljivi ter kažejo, da so sad pridnosti marljivih učencev. Predvsem je bilo opaziti, da je bil letos predmet obratostlovja posebno dobro zastopan in le žal, da so zadnji teden pred razstavo izginile ravno one risbe, ki bi še mnogo bolj osvetljevale in spopolnile navedeni predmet obratostlovja.

Ustje. (Popravek.)

G. potešat iz Ustja pri Ajdovščini je poslal na dopis v »Stražo« dne 4. maja popravek, v katerem izjavlja, da ni priganjal otrok, naj gredo plesat, čeprav jim je gč. učiteljica prepovedala. Ugotavlja, da ni izgovoril besed: »Macché, la signorina non vi vede,« ker so take domislice nasprotne resnici in jih on sploh ni rabil ne v tej ne v oni obliki. — Vsekakor pa popravek dokazuje, da g. potešat obiskuje plese.

Komen.

Zadnji četrtek 10. t. m. zvečer je peljal tukajšnji domačin g. inž. Joško Žigon na svojem motornem kolesu našega sodnika k vlaku v Nabrežino. Pod Gorjanskim, kjer krene cesta na Brje, je privozil z nasprotne strani, prihajajoč iz Nabrežine, komenski poročnik miličnikov. Nesreča je hotela, da sta motorni vozili trčili. Pri tem se je Žigonov motor močno pokvaril, a kar je hujše, g. Žigonu samemu je bila zlomljena noga. Ostala dva gospoda sta odnesla lažje poškodbe.

Čepovan.

(Smrtna nesreča). V noči od 9. do 10. t. m. je Franc Brezovšek, Vrše št. 104 tako nesrečno padel po stopnicah, da si je pretresel možgane; po silnih mukah je izdahnil svojo blago dušo dne 10. t. m. Imenovani

je izgubil v vojni vid, kar je bilo tudi vzrok njegove smrti. Zapušča vdovo in šest nepreskrbljenih sirot. Težko prizadeti družini naše sožalje, rajnemu večni mir!

Črni vrh.

Poročil se je posestnik Karel Rudolf z Marijo Zajec. Želimo obilo sreče.

Gradnje na Krasu.

V torek 8. majnika je umrl gosp. Anton Fabjan iz ugledne Fabjanove družine. Učakal je častljivo starost 90 let. Bil je dober gospodar na posestvu, obenem pa je bil izurjen kamnoseški mojster. Po srcu je bil prav dober človek, krščanska duša stare korenine. Pogreb je pričal, kako je bil spoštovan. Dasi je sedaj, zlasti pa letos, vse kmetstvo ljudstvo polno dela, so ljudje obilno prišli, da rajnika pospremijo k zadnjemu počitku. Pevski zbor mu je pel pri sveti maši, zapel mu je obenem tri žalostinke. Pokojnemu želimo pokoja v domači zemlji, ki jo je gorko ljubil, družini pa izrazimo sožalje.

Temnica.

V četrtek okoli 4½ popoldne se je zgodila pri nas grozna nesreča. 27 letni Trampuž Angelj je odpiral na domačem dvorišču granato. Pri tem se je granata vžgala in je Trampuža močno poškodovala po nogah in rokah ter mu razbila eno oko, drugo je pa v nevarnosti. Pok je bil tako silen, da je nekatere sosednih hišam razbil šipe. Ranjeni Trampuž je več časa služboval pri milici. Odkar je bil odpuščen, si je služil kruh s pobiranjem streliva.

Planina pri Vipavi.

Preteklo soboto 12. t. m. takoj po 8. uri ko so ljudje hodili od »šmarnič«, se je v vasi Štrancarji zgodila grozna žaloigra. 18 letni Jože in 15 letni Tone Lisjak od št. 19 sta se igrala v bližini svojega doma nad vasjo pri vaški kapelici z nekim starim orožjem. Pri tem je starejši Jože s šibrami obstrelil svojega mlajšega brata Toneta ravno v trebuh, v katerem so tudi šibre ostale. Kmalu po polnoči je došel gosp. zdravnik dr. Pavlica iz Vipave. Takoj po pregledu je s svojim avtomobilom odpeljal ranjenca v gorisko bolnico, kjer je pa nesrečni fant ob 7. uri zjutraj podlegel bolečinam. — Ni preteklo še pol leta, odkar je mati teh sinov tako nesrečno padla po stopnicah, da je bila na mestu mrtva. Umrli žrtvami naj sveti večna luč!

Očetje! Poglejmo se v zrcalo! Naši sinovi in hčere nimajo sedaj prilike, da bi se zbirali ob nedeljah in se vzgajali. Vzgojevalnica hoče biti pri Ustinih in v Tevčah. Temu zlu postavimo se v bran, dokler je čas. Pričakovali bi tudi od oblastev, da bi zadevo vzela v pretes.

Čezsoča.

Zadnje nedeljo aprila smo imeli pri nas veliko cerkveno slavo. Po trinajstih letih se je spet odprla domača cerkev in so zapeli novi zvonovi. Dosedaj smo hodili k maši v farovž, zvonili smo pa z zvončkom, ki so ga nam posodili Bovčani. Cerkev in zvonove je blagoslovil g. dekan iz Bovca. Cerkev je ena najlepših, kar so jih po vojski postavili v Gorah. Zvonovom so bili za botre gg. Ferdinand Cuder, Feliks Kavs, Franc Kenda in gospe Alojzija Lici, Ana Mlekuš in gđ. Antonija Hrovat. Prav lepo se zahvalimo g. dekanu, ki se je mnogo trudil, da se je cerkev obnovila. Dva zvonova je dobila cerkev iz vojne odškodnine, za tretjega so pa vse hiše dale. Zvonovi zvonite, k molitvi budite, ker prazna je sreča — brez žegna z nebes!

Štomaž na Vipavskem.

Malokdaj se oglasimo v »Goriški Straži«, še tedaj moramo poročati žalostne novice. V petek 11. t. m. nas je zapustil č. g. Alfonz Berbuč, vikar. Šel je na novo službeno mesto v Šempeter pri Gorici. Marsikatero oko je bilo solzno, ko se je v četrtek pri šmarnicah poslavljalo. Zadnjič je dajal dobre nauke. Bil je zelo priljubljen pri svojih duhovljanih. Sedaj smo ostali brez duhovnika. Ker je pomanjkanje duhovnikov, ne vemo kdaj ga dobimo. Na novem mestu želimo g. Berbuču mnogo uspehov in blagoslova božjega.

V petek 11. t. m. je umrl Vincenc Bratina v najlepši moški dobi, star 51 let. Zapušča dva sinova, in eno nedoraslo hčerko. Pogreb se je vršil v nedeljo 13. t. m. Rajnkemu večni pokoj, ostalim iskreno sožalje!

Gore nad Idrijo.

Sicer »Straža« ni glasilo Marijinih družb, a kljub temu naj blagovoli sprejeti kratko poročilo o slovesnosti, ki se je vršila pri nas v nedeljo 6. maja t. l. Tukajšnja Marijina družba deklet si je nabavila krasno zastavo in izrazila željo, naj bi jo bolj slovesno blagoslovili. V ta namen je bil napovedan skupni shod vseh dekletskih Marijinih družb v dekaniji. Kljub izredno slabemu vremenu — v soboto ves dan in nedeljo v jutro je tu prav pošteno snežilo — so prihitele iz posameznih župnij dekleta v prav obilnem številu in pokazale s tem, da so pripravljene prenesti vsakovrstne žrtve iz ljubezni do Marije. V lepo okrašeni cerkvi je imel dekanjski voditelj govor, v katerem je v izbranih besedah pojasnil pomen zastave in razložil njeno sliko. Po blagoslovitvi so bile pete litanije, pri katerih so odpevale vsa dekleta pod vodstvom g. župnika iz Ledin. Po končanem cerkvenem opravilu se dekleta le niso mogle ločiti, še celo uro potem so donele iz njihovih grl lepe pesmi Mariji v čast!

Zastavo je napravila gđ. Fani Rojec v Gorici in je res pravo umetniško delo. Bodi ji na tem mestu izrečeno priznanje, da je lepo izvršila prevzeto delo!

Književnost in umetnost.

Narodne pripovedke.

Po Vuku Karadžića zbirki prevedel dr. Alojzij Gradnik. — Katoliška knjižarna, Gorica 1928.

Ravnokar je izšla lepa knjiga, ki vsebuje 43 srbskih narodnih pripovedk, ki jih je v slovenščino mojstrsko prevedel pesnik Alojzij Gradnik. In sicer so to biseri iz klasične zakladnice narodne poezije, ki jih je nabral veliki sin srbskega ljudstva, Vuk Karadžić. Prevajalec pravi v uvodu: Kar te srbske pripovedke pred vsemi drugimi odlikuje, je nenavadna bujnost in živahnost domišljije, bistrost opazovanja življenjskih pojavov in dogodkov, izvirnost domislek, pestrost jezika, jedrovitost in svežost izrazov in slik. Njih poseben čar pa je še blagoljubnost in mehko srbske besede in svojevrsten slog.

V vseh pripovedkah so globoke etične ideje, pristen odraz narodove vesti in njegovega mišljenja. Zaupanje v zmago pravice, proslavljanje globokonežne ljubezni, končno plačilo poštenja, — take strune zvenijo v teh čudovitih pripovedkah. Zraven pa bereš duhovite šaljivke pijančine Muje in pavlihovski mozdrost, ki jo kaže Hero, tipični šalji vec srbske narodne poezije.

»Narodne pripovedke« obsegajo 128 strani in stanejo 6 lir izvod. Na prodaj so v Katoliški knjižarni v Gorici.

Darovi.

Za »Alojzijeve«: V počastitev spomina pokojnega župnika Alberta Lešana darujejo njegovi ožji prijatelji v Gorici 225 L, dr. Vladimír Orel 50 L in pobratim Enjuša 25 L. — Prisrčna hvala!

Za Sirotišče sv. Družine: P. n. g. Franc Hmelak v Lokavcu v počastitev spomina blagop. Kristine Lokarjeve 50 L; v spomin blagop. Štefana Drašček-a darujejo njegovi nečaki Albert, Marija in Tončka Peršolja mesto cvetja na grob 50 L. Ker dijak prav malo poznamo »kvartine«, daruje o priliki petdesetletnice svojega očeta L 20 sin Elči Čuk, Genova; preplačila za knjigo Gospod Luka 25 L. — Darovalcem iskrena zahvala!

IZJAVA. *)

Spodaj podpisani obžalujem vse žaljive besede, ki sem jih dne 3. t. m. izrekel pok. Jožefu in Ivanu Mraku v Bači št. 9 ter njegovim dečicem.

Tem potom se tudi odpovedujem vsaki služnosti in lasti na zemljišču pod cesto, tik moje hiše, katere posest sem dosedaj neopravičeno motil.

Zahvaljujem se jim, da so odstopili od kazenskega postopanja.

V Bači, dne 11. V. 1928.

Rutar Matevž.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva zakon.

Ljudska Posojilnica v Cerknem vabi svoje člane na

REDNI OBČNI ZBOR,

ki se bo vršil na binkoštno ponedeljek, dne 28. t. m. ob ½3 (poltretji) uri popoldan v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev načunskega sklepa za upravno leto 1927.
3. Volitev nadzorstva.
4. Eventuelni predlogi. Odbor.

Kmečka posojilnica v Rodiku bo imela svoj

REDNI OBČNI ZBOR

v nedeljo dne 20. t. m. ob štirih popoldne v prostorih g. Čebolina, gostilničarja št. 55, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje rač. zaklj. za l. 1927.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ne bilo navzočih zadostno število članov, se bo vršil v nedeljo pozneje drugi občni zbor ob isti uri in v istih prostorih ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Zaloga vina. V Gorici, ul. Formica št. 1, tik Korna, prodaja pristna naravna vina bela in črna, kakor tudi kraški teran, lastni pridelek. Zagotavlja se poštena postrežba v vsakem oziru. Cene razmeroma zelo nizke. Priporoča se Pirec Josip.

Pozor botrce in botrčki!

Prav lepa birmska darila po znižanih cenah kupite pri urarju in zlatarju Franju Keber v Idriji.

Pozor! Kakor vam je znano, prodaja kovač iz Lokavca na vsakem semnju v Ajdovščini in Vipavi. — Prodaja garantirane sekire in planke; ob enem tudi kose »Merkur«, klepila itd. S spoštovanjem Leopold Del Fabro.

Širite „Goriško Stražo“

Iščem dimnikarskega pomočnika. Nastop službe s 1. julijem. Plača po dogovoru. Zglasila sprejemam najkasneje do 10. junija, pisмено ali osebno na naslov Kavčič Jakob na Zemlji št. 255, Idrija.

Dva kovaška stroja z vsem kovaškim orodjem, skupno ali posamezni kosi so na prodaj v Lokavcu št. 147.

Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13. — Birmški, poročni in krstni darovi po zmernih cenah. Popravila ur in zlatarskih predmetov izvršujem z jamstvom in hitro. Kupujem krone, srebro, staro zlato po najvišjih cenah.

Sobarico, bolj priletno, ki zna tudi nekaj šivati, sprejme takoj goriska restavracija. Podrobnosti po vse uprava »Goriške Straže«.

Mlekarna na Slapu ob Idriji prodaja dobro ohranjen posnemalnik znamke »Alfa«. Ker je za mlekarstvo premajhen, ga prodaja po znižani ceni.

Lloyd Sabaudo

Prehodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 29. 5. 1928.

»Conte Grande« 12. VI. 1928.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh.

v Južno Ameriko:

»Principessa Giovanna« 4. 5. 1928.

»Principessa Maria« 6. VI. 1928.

»Conte Verde« 21. VI. 1928.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Principe di Udine« 15. 6. 1928.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Da ne bo kakih pomot opozarjamo zainteresirane, da se urad naše zastopstva ni preselil; je še vedno na ulici Contavalle št. 4 v Gorici.

Vinorejci in poljedelci!

Podpisana tvrdka smatra za svojo dolžnost javiti cenj. odjemalcem, da je za nastopajočo sezono znatno znižala cene za glavne predmete, ki se rabijo v poljedelstvu.

Trakovi za cepljenje, znamke EXCELSIOR (ne zamenjati s sličnim blagom iz minule sezone) stanejo po 32 lir kg.

Kvasiljeve trske proti boleznim na breskvah po L 2.30 kg.

Mineralno žveplo SAIM, ventilirano v vrečah, po 50 kg po L 60.— stot.

Modra galica, prava angleška, po ceni, ki se določi z ozirom na množino.

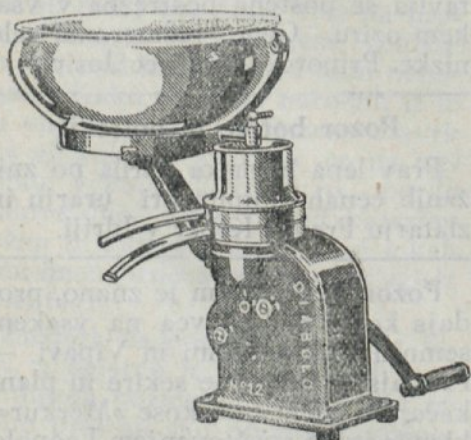
Čilski soliter, po L 130.— stot.

Nadalje priporočam svoje barve lastnega mletja, sestavljene z zajamčeno čistim lanenim oljem. Te barve se ne smejo zamenjavati s konkurenčnimi barvami, ki so mešane z manjvrednimi olji, kar znatno skrajšuje trajnost barve, ki je izpostavljena dežju. Moje barve so ljudje vedno rajši imeli kot konkurenčne, in sicer radi trpežnosti, ki izvira iz prvovrstnih sestavin.

Za letos lahko nudim z oljem mlete barve po ceni, ki je znižana za 30% v primeri s cenami lanskega leta. To lahko storim, ker sem si po ugodnih cenah nabavil mnogo surovin. — V zalogi imam tudi bogato izbiro kemičnih preparatov najnovejših iznajdb za vinorejce. Posebej priporočam novi aparat, ki popolnoma odvzame vinu in sodom duh po plesnobi. Za zboljšanje vin imam v zalogi čist alkohol (ratificiran vinski cvet), ki ima 95 stopinj.

Tvrdka ANTON MAZZOLI - Gorica - via Carducci 6

Zaloga barv, firnižev, špiritov na debelo in drobno.

Pojasnila prebivalcem goriske pokrajine daje zastopnik tvrdke

Vittorio Jonson, Gorica

Via Contavalle 4-II.

Prencis Francišek v Solkanu, glasbenik in izdelovatelj orgelj, harmonijev ter drugih glasbil. Priporoča se preč. duhovnikom, cerkvenim oskrbnikom in drugim. Popravlja in uglašuje cerkvene orglje najmanj tančnejše, 60 lir od spremena. Pregledi, proračuni gratis. Moto: Ve... Ve... Ve...

Neprekosljiv gramofon, ki je prenosljiv.

The New DECCA 66
WOKULAT
Gorizia - Corso
Tel. 347

KURJA OČESA

(KALI)

izginejo brezpo-
gojno z uporabo
mazila

iz založbe lekarne

SPONZA, Trst, Via Tor S. Piero N. 10

Varujte se pred ponaredbami.

V vseh lekarnah po znižani ceni L. 3

OKULISTIČNI AMBULATORIJ

Dott. Gilberto Delneri

zdravnik kirurg

sprejema od 11½ do 12½ dop.
in od 3 do 4 pop.

Corso Verdi 28, Gorica.

PLJUČNE BOLEZNI

Dott. Cerretti

Radiološki kabinet je odprt:
v Vidmu: Via del Sale 15 (vse dni)
v Gorici: Via Barzellini 3 (ob sredo in petkih ob pop. urah).

Zahvala.

Vdani v neskončno voljo Stvarnika, ki je nenadoma poklical k Sebi

g. Alberta Lebana,
župnika v Kojskem

izražamo najlepšo zahvalo vsem, ki ste blagemu pokojniku napravili tako veličasten pogreb in molili zanj. V prvi vrsti se zahvaljujemo preč. g. msgr. Valentinčiču Ignaciju za žalni »Rekviem«, preč. g. msgr. Kumarju za kondukt, vsem č. gg. asistentom in številnim č. sobratom, ki so prihiteli iz vseh krajev dežele, da sprejmi na zadnji poti nepozabnega tovariša.

Iskreno naj bodo zahvaljeni gg. odposlanci civilnih oblasti, med njimi občinski tajnik g. Leonardo Battistin, ki je zastopal obč. komisarja g. dr. Gilberta Mazzantija, g. kojsčanski brigadir, g. didaktični ravnatelj Traversa, sl. šolsko vodstvo, g. dacar Paladini, zastopnik Uff. Ricostruzioni g. inž. Adami, reprezentant finančne intendance inž. g. Savorgnani, č. zastopniki italj. duhovščine, zastopstvo Zadržne zveze, zastopniki občine Črniče i. t. d.

Globoko zahvalo dolgujemo zlasti preč. g. kuratu Cirilu Sedeju za njegov trud, č. g. dekanu Remcu, č. g. prof. Terčelju za cerkveni govor in g. dr. Kralju za poslovljni nagovor ob grobu.

Nepozabna nam ostane globoka ljubezen faranov iz Kojskega, Šturij in rojakov iz Prvačine, ki so darovali prekrasne vence in šopke. Posebno zahvalo izrekamo cenjenim gg. pevcem iz Kojskega, Njivic, Šturij, Batuj in Gorice, ki so pod vodstvom g. Jožka Bratuža peli pretresljive žalostinke in se s pesmijo poslovili od pokojnega, ki je pesem ljubil in gojil celo življenje.

Dobrotni Bog naj obilno poplača spoštovanje in ljubezen vsem tisočim pogrebcev, ki ste izkazali umrlemu zadnjo čast.

Spominjajmo se blagega rajnega v molitvi!

Kojsko-Batuje, dne 10. maja 1928.

V imenu sorodnikov:

IGN. LEBAN - župnik v Batujah,
brat.

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.

Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

Zdravnik

za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema v **GORICI**
Piazza della Vittoria št. 20
in v svoji podružnici
pri **SV. LUCIJI št. 35**

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga českega platna iz znane tovarne Regenchart & Haymann, vrhno-vredno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suhna.
Blago solidno! **Cene zmerne!**

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica

Din. 50,000,000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10,000,000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst. Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina.

Vloge na knjižice po 4 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.